

MF-202

May-2025

B.A., Sem.-II (Repeater)

EC-1-112 : Sanskrit

(कुमारसंभवम्-सर्ग-5, व्याकरणम् ।)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचनाओः (1) प्रश्नपत्रमां छपायेल कमांक ज उत्तरवलीमां लणो.

Write the question number as printed in the question paper.

(2) जभाणी आणुना अंक प्रश्नना कुल गुण दशवि छे.

Figures to the right indicate full marks of the question.

1. (अ) नीयेना विकल्पो पैकी कोर्धे जे श्लोकोनुं भाषांतर करो :

7

(A) Translate any **two** verses from the following :

(1) कदाचिदासन्न सखीमुखेन सा मनोरथज्ञं पितरं मनस्विनी ।

अयाचतारण्यनिवासमात्मनः फलोदयान्ताय तपःसमाधये ॥

(2) अथानुरूपाभिनिवेशतोषिणा कृताभ्यनुज्ञा गुरुणा गरीयसा ।

प्रजाषु पश्चात्प्रथितं तदाख्यया जगाम गौरीशिखरं शिखण्डिमत् ॥

(3) अलं विवादेन यथा श्रुतस्त्वया तथाविधस्तावदशेषमस्तु सः ।

ममात्र भावैकरसं मनःस्थितं न कामवृत्तिर्वचनीयमीक्षते ॥

(4) उवाच चैनं परमार्थतो हरं न वेत्सि नूनं यत एवमात्थ माम् ।

अलोकसामान्यमचिन्त्यहेतुकं द्विषन्तिमन्दाश्चरितं महात्मनाम् ॥

(अ) कोर्धे जे पूर्वापर संदर्भ आपी सभणवो.

7

(B) Explain any **two** with reference to the context.

(1) शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम् ।

(2) न केवलं यो महतोपभाषते शृणोति तस्मादपि यः स पापभाक् ।

(3) प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारुता ।

(4) शैलाधिराजतनया न ययौ न तस्थौ ।

अथवा/OR

1. पार्वतीना तप विशेषे विस्तृत नोंध लभो. 14
Write a detailed note on penance of Parvati.

2. नीचे आपेक्ष विषयो पर टूंकनोंध लभो : 14
Write short notes on following :

(1) ब्रह्मचारीनी शिव विषयक दलीलो
Ascetic's arguments regarding Shiva

(2) पार्वतीनो ब्रह्मचारीने प्रत्युत्तर
Parvati's answer to ascetic

अथवा/OR

2. कुमारसंभव महाकाव्यना पांचमा सर्गनुं रसदर्शन करो. 14
Critically appreciate fifth canto of Kumarsambhavam.

3. कृ अने भू धातुना वर्तमान काण अने ह्यस्तन भूतकाणना रूपो लभो. 14
Write forms of present and past imperfect tense of verb root कृ and भू.

अथवा/OR

3. क्रियापदो पैकी योग्य विकल्प पसंद करी आली जग्या पूरो : 14
Fill in the blanks by choosing appropriate verb :

(1) अहं छात्रा _____ ।

(अ) अस्मि (ब) सन्ति (क) स्थ

(2) यूयं कार्यं _____ ।

(अ) कुर्मः (ब) करोषि (क) कुरुथ

(3) वयम् ज्ञानवन्तौ _____ ।

(अ) आसम् (ब) आस्व (क) आस्म

(4) तन्तूवायः भक्तः _____ ।

(अ) भवामि (ब) भवसि (क) भवति

(5) त्वं जिज्ञासुः _____ ।

(अ) आसीत् (ब) आसम् (क) आसीः

- (6) रघुः रक्षणम् _____ ।
 (अ) अकुर्वन् (ब) अकरोः (ङ) अकरोत्
- (7) ताः नैयायिकाः _____ ।
 (अ) अभवाम् (ब) अभवः (ङ) अभवन्

4. महाकाव्यना लक्षणो ज्ञावावी किरातार्जुनीयम्नुं महाकाव्य तरकि मूल्यांकन करो. 14
 Give characteristics of epic and evaluate Kiratarjuniyama as an epic.

अथवा/OR

4. नीचे आपेए विषयो पर परिचयात्मक नोंध लभो : 14
 Write introductory notes on following topics :

- (1) रघुवंशम्
 (2) शिशुपालवधम्

5. योग्य विकल्प पसंढ करी जवाब आपो : (कोईपण सात) 14
 Answer by choosing appropriate option : (any seven)

- (1) कुमारसंभव महाकाव्य कोणे लभ्युं छे ?
 (अ) कालिदासः (ब) माघः (ङ) भारविः
- (2) कुमारसंभव महाकाव्यना नायक-नायिकानुं नाम ज्ञावावो.
 (अ) विष्णु-लक्ष्मी (ब) शिव-पार्वती (ङ) इन्द्र-इन्द्राणी
- (3) महादेवना हाथे शुं वीटणायेलुं छे ?
 (अ) सर्प (ब) अक्षमाला (ङ) रक्तसूत्र
- (4) कुमार शण्ड कोना माटे वपरायो छे ?
 (अ) कार्तिकेय (ब) गणेशः (ङ) कामदेवः
- (5) कृ, भू अने अस् _____ धातुओ कडेवाय छे.
 (अ) क्रियासामान्यवाची (ब) क्रियाविशेषवाची (ङ) वैदिक
- (6) अपर्णा कोनुं नाम छे ?
 (अ) मेना (ब) पार्वती (ङ) सखी

- (7) नैषधचरित महाकाव्यनी सर्ग संख्या ज्ञावावो.
(अ) 19 (ब) 21 (क) 22
- (8) नैषधचरित महाकाव्यनुं कथावस्तु शेभांथी देवाभां आव्युं छे ?
(अ) महाभारतम् (ब) रामायणम् (क) वेदः
- (9) कुमारसंभवम् महाकाव्यना पांचमा सर्गनुं नाम ज्ञावावो.
(अ) कामदहन (ब) तपःफलोदय (क) रतिविलाप
- (10) सभ्य _____ नुं छेय छे.
(अ) साप्तदीनम् (ब) द्विपदीनम् (क) एकपदीनम्
- (11) कृ धातुकेवो छे ?
(अ) सकर्मकः (ब) द्विकर्मकः (क) अकर्मकः
- (12) अस् धातुकेवो छे ?
(अ) सकर्मकः (ब) द्विकर्मकः (क) अकर्मकः
-

Seat No. : _____

MF-202

May-2025

B.A., Sem.-II (Repeater)

EC-1-112 : Sanskrit

(बुद्धचरितम् सर्ग-३)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (अ) नीयेनामांथी कोर्षपाणु वे श्लोकोनो अनुवाद करो : 7

(A) Translate any **two** verses from the following :

- (1) निवर्तयामास च राजमार्गे संपातमार्तस्य पृथग् जनस्य ।
मा भुत्कुमारः सुकुमारचितः संविग्रचेता इति मन्यमानः ॥३\४॥
- (2) शीघ्रं समर्थापि तु गन्तुमन्या गतिं निजग्राह ययौ न तूर्णम् ।
हियाऽप्रगल्भा विनिगूहमाना रहःप्रयुक्तानि विभूषणानि ॥३\१७॥
- (3) रूपस्य हन्त्री व्यसनं बलस्य शोकस्य योनिर्निधनं रतीनाम् ।
नाशः स्मृतीनां रिपुरिन्द्रियाणामेषा जरा नाम यथेष भग्नः ॥३\३०॥
- (4) अथाब्रवीद्राजसुतः स सूतं नरैश्चतुर्भिर्हियते क एषः ।
दीनैर्मनुष्यरनुगम्यमानो यो भूषितश्चाप्यवरुद्यते च ॥३\५५॥

(ब) नीयेनामांथी कोर्षपाणु वे असंदर्भ सभञ्जवो : 7

(B) Explain any **two** of the following with references :

- (1) मार्गं प्रपेदे सदृशानुयात्रश्चन्द्रः सनक्षत्र इवान्तरीक्षम् ।
- (2) स्त्रीणां विरेजुर्मुखपङ्कजानि सक्तानि हर्म्येष्विव पङ्कजानि ।
- (3) एवं हि रोगैः परिपीड्यमानो रुजातुरो हर्षमुपैति लोकः ।
- (4) मनांसि शङ्के कठिनानि नृणां स्वथास्तथा ह्यध्वनि वर्तमानाः ।

अथवा/OR

1. सिद्धार्थनुं पात्रालेभन करो. 14

Write Siddhartha's character.

MF-202

5

P.T.O.

2. नीचेनामांथी कोर्पणु ओ टूंकनोथ लणुओ : 14

Write short notes on any **two** of the following :

(1) सिद्धार्थनी उडवन वलरनी र्थुछा –

Siddhartha's desire to go for outing at the Garden.

(2) उडवन वलर ढाटे नीकणुेला सिद्धार्थनुं नगरजनो द्वारा दर्शन –

The Glimpses (Darshana) of Siddhartha's outing seen by the citizens.

(3) सिद्धार्थ द्वारा वृद्धनुं दर्शन अने पृच्छा –

Siddhartha's observation and inquiry of the old man.

(4) सिद्धार्थने थयेलुं रोगीनुं दर्शन अने पृच्छा –

Siddhartha's observation and inquiry of the diseased fellow.

3. भू अने अस्नां ह्यस्तन लूतकाणनां रूपे लणुओ. 14

भू and अस् – Write the Past imperfect tense forms.

अथवा/OR

3. नीचेनी ञाली ञया पूरो : 14

Fill in the blanks :

(1) अहं नृत्यं _____ । (करोमि, करोसि, करोति)

(2) त्वं लेखनं _____ । (करोमि, करोसि, करोति)

(3) पापी पापं _____ । (करोमि, करोसि, करोति)

(4) बौद्धाः करुणाकराः _____ । (भवति, भवतः, भवन्ति)

(5) जलस्य वृष्टिः _____ । (भवति, भवतः, भवन्ति)

(6) रक्षकः भक्षकः _____ । (भवामि, भवसि, भवति)

(7) सभायां पण्डिताः _____ । (अस्ति, स्तः, सन्ति)

4. ढलरुकरुवुनर लरुशुओ ञरुवुनी 'शिशुडरुवध'नुं ढलरुकरुवु तरुकी ढूत्युंकरुन करुओ. 14

Give the characteristics of epic and evaluate 'Shishupalvadham' as an epic.

अथवा/OR

4. ढलरुकरुवुनर लरुशुओ ञरुवुनी रधुवंशनुं ढलरुकरुवु तरुकी ढूत्युंकरुन करुओ. 14

Give the characteristics of epic and evaluate 'Raghuvansham' as an epic.

5. નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ સાત)

14

Fill in the blanks : (any seven)

- (1) સિદ્ધાર્થના પિતાનું નામ _____ હતું. (શુદ્ધોદન:, સુરસેન:, હર્ષ:)
- (2) ઉદ્યાનોની રમણીયતા સાંભળીને કુમારે _____ ની જેમ બહાર જવાનો વિચાર કર્યો. (નાગ:, અશ્વ:, કોકિલ:)
- (3) સિદ્ધાર્થને બારીઓમાંથી જોતી સ્ત્રીઓનાં મુખ _____ ની જેમ શોભતાં હતાં. (કમલ, શેફાલિકા, પારિજાતમ્)
- (4) મૃત્યુ વિશે સાંભળીને _____ વિષાદ પામ્યો. (સારથિ:, કુમાર:, શુદ્ધોદન:)
- (5) અશ્વઘોષની શૈલી _____ છે. (વૈદર્ભી, પાંચાલી, ગૌડી)
- (6) સિદ્ધાર્થે પ્રથમ _____ ના દર્શન કર્યાં. (વૃદ્ધ:, વ્યાધિપરીતદેહ:, મૃત:)
- (7) મહાકાવ્યમાં વધુમાં વધુ _____ સર્ગો હોવા જોઈએ. (૮, ૧૪, ૩૦)
- (8) કુમારસંભવના લેખક _____ છે. (ભારવિ:, કાલિદાસ:, માઘ:)
- (9) કિરાતાર્જુનીયમ્નું કથાનક _____ માંથી લેવામાં આવ્યું છે. (પુરાણમ્, રામાયણમ્, મહાભારતમ્)
- (10) ત્વં જિજ્ઞાસુ: _____ । (સન્તિ, અસ્તિ, અસિ)
- (11) અહં વિદ્યાર્થી _____ । (અસ્મિ, અસ્તિ, સન્તિ)
- (12) દેવદત્ત: પण्डित: _____ । (અભવત્, અભવત:, અભવન્)

